

Số: 58 /TB-VC1-HS

Hà Nội, ngày 05 tháng 8 năm 2020

THÔNG BÁO RÚT KINH NGHIỆM

Về việc cho hưởng án treo và áp dụng pháp luật



Thông qua việc giải quyết vụ án Nguyễn Phan Nam, trú tại số 01/222/70 tổ dân phố Trung 6, phường Tây Tựu, quận Bắc Từ Liêm, thành phố Hà Nội phạm tội “Hiếp dâm”; do Ủy ban Thẩm phán Tòa án nhân dân cấp cao tại Hà Nội xét xử giám đốc thẩm tuyên hủy bản án phúc thẩm, giữ nguyên bản án sơ thẩm đối với bị cáo Nguyễn Phan Nam. Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Hà Nội thấy có một số nội dung cần thông báo để rút kinh nghiệm chung như sau:

1. Tóm tắt nội dung và quá trình giải quyết vụ án:

Khoảng 10h30 ngày 02/9/2018, chị Lê Thị Châu Anh, sinh ngày 15/01/2001 cùng với một số người bạn đến nhà Phạm Văn Thành ở tổ dân phố Trung 7, phường Tây Tựu, quận Bắc Từ Liêm, Hà Nội để tổ chức ăn uống cùng một số người bạn của Thành, trong đó có Nguyễn Phan Nam, Vi Văn Đức, Nguyễn Minh Quang. Đến khoảng 16h cùng ngày, Lê Thị Châu Anh bị say rượu nên Thành, Quang và Nam cùng dìu Châu Anh lên phòng ngủ trên tầng 2 nằm nghỉ. Do thấy Châu Anh bị say rượu không nhận thức được gì nên lần lượt Thành, Đức đã có hành vi dâm ô sờ tay vào ngực Châu Anh. Đến khoảng 18h cùng ngày, Nguyễn Phan Nam đi vào phòng Châu Anh đang nằm, lợi dụng Châu Anh say rượu nằm mê man, Nam đã kéo quần của Châu Anh xuống và thực hiện hành vi quan hệ tình dục với Châu Anh trong khoảng 3 đến 4 phút thì dừng lại. Lúc này, Quang vào phòng nhìn thấy nên đã bảo Nam đi ra, Châu Anh khóc và được Quang, Kiên, Trang đưa về nhà. Ngày 03/9/2018, Châu Anh đến cơ quan công an trình báo về việc bị hiếp dâm.

Tại Bản án hình sự sơ thẩm số 20/2019/HSST ngày 10/01/2019 của Tòa án nhân dân quận Bắc Từ Liêm, thành phố Hà Nội đã áp dụng khoản 4 Điều 141; điểm s khoản 1 và khoản 2 Điều 51; Điều 91; Điều 98; khoản 1 Điều 101; Điều 38 Bộ luật hình sự năm 2015 xử phạt bị cáo Nguyễn Phan Nam 40 tháng tù về tội “Hiếp dâm”.

Ngày 21/01/2019, Nguyễn Phan Nam kháng cáo xin giảm hình phạt và được hưởng án treo. Bản án hình sự phúc thẩm số 218/2019/HSPT ngày 20/3/2019 của Tòa án nhân dân thành phố Hà Nội quyết định: Sửa bản án sơ



thẩm số 20/2019/HSST ngày 10/01/2019 của Tòa án nhân dân quận Bắc Từ Liêm, thành phố Hà Nội. Áp dụng khoản 4 Điều 141; điểm i, s khoản 1 Điều 51; Điều 90; Điều 91; Điều 98; Điều 101 BLHS xử phạt bị cáo Nguyễn Phan Nam 36 tháng tù nhưng cho hưởng án treo, thời gian thử thách là 60 tháng kể từ ngày tuyên án.

Tại Kháng nghị giám đốc thẩm số 03/QĐ-VC1-HS ngày 20/01/2020, Viện trưởng VKSND cấp cao tại Hà Nội đã Kháng nghị Bản án hình sự phúc thẩm số 218/2019/HSPT ngày 20/3/2019 của Tòa án nhân dân thành phố Hà Nội. Đề nghị UBTP Tòa án nhân dân cấp cao tại Hà Nội xét xử theo thủ tục giám đốc thẩm hủy Bản án hình sự phúc thẩm số 218/2019/HSPT ngày 20/3/2019 của Tòa án nhân dân thành phố Hà Nội; giữ nguyên Bản án hình sự sơ thẩm số 20/2019/HSST ngày 10/01/2019 của Tòa án nhân dân quận Bắc Từ Liêm, thành phố Hà Nội.

Ngày 25/7/2020, Ủy ban Thẩm phán Tòa án nhân dân cấp cao tại Hà Nội xét xử theo thủ tục giám đốc thẩm, chấp nhận toàn bộ kháng nghị của Viện trưởng VKSND cấp cao tại Hà Nội.

2. Những vấn đề cần rút kinh nghiệm.

Tòa án cấp sơ thẩm và Tòa án cấp phúc thẩm kết án Nguyễn Phan Nam về tội “Hiếp dâm” là có căn cứ, đúng pháp luật. Nguyễn Phan Nam đã lợi dụng hoàn cảnh người bị hại đang trong trạng thái say rượu đã có hành vi giao cấu trái ý muốn của người bị hại. Xét thời điểm bị xâm hại, chị Lê Thị Châu Anh mới 17 tuổi 07 tháng 03 ngày nên Nam phải chịu tình tiết định khung “phạm tội đối với người từ đủ 16 tuổi đến dưới 18 tuổi” theo quy định tại khoản 4 Điều 141 BLHS 2015. Nam có các tình tiết giảm nhẹ là thành khẩn khai báo; người bị hại xin rút đơn tố cáo và xin giảm nhẹ hình phạt nên được hưởng các tình tiết giảm nhẹ theo quy định tại các điểm s khoản 1 và khoản 2 Điều 51 BLHS. Nam khi phạm tội mới 17 tuổi 17 ngày, là người chưa thành niên nên được áp dụng nguyên tắc xử lý người chưa thành niên phạm tội quy định tại các Điều 90; Điều 91; Điều 98; Điều 101 BLHS. Từ đó, Tòa án nhân dân quận Bắc Từ Liêm xử phạt bị cáo Nguyễn Phan Nam 40 tháng tù về tội “Hiếp dâm” là đúng pháp luật.

Tuy nhiên, do có kháng cáo của bị cáo, Tòa án cấp phúc thẩm đã sửa bản án sơ thẩm, xử phạt bị cáo Nguyễn Phan Nam 36 tháng tù nhưng cho hưởng án treo là không có căn cứ. Bản án phúc thẩm còn có những sai lầm nghiêm trọng trong phân áp dụng pháp luật, đó là:

+ Trong phần áp dụng điều luật: Lẽ ra điều luật áp dụng đối với bị cáo phải là khoản 4 Điều 141 BLHS 2015, nhưng bản án phúc thẩm lại áp dụng điểm i khoản 1 Điều 141 (thực tế BLHS không có điểm i khoản 1 Điều 141).

+ Trong phần nhận định, bản án phúc thẩm cho rằng bị cáo Nam có các tình tiết giảm nhẹ theo điểm b, s khoản 1 Điều 51 BLHS. Thực tế thì người bị hại không yêu cầu bồi thường, nên bị cáo không được hưởng tình tiết giảm nhẹ theo quy định tại điểm b khoản 1 Điều 51 BLHS như trong phần nhận định của bản án phúc thẩm. Trong phần quyết định hình phạt, bản án phúc thẩm áp dụng cho bị cáo Nam được hưởng tình tiết giảm nhẹ quy định tại điểm i khoản 1 Điều 51 BLHS (phạm tội lần đầu và thuộc trường hợp ít nghiêm trọng) là không chính xác.

+ Khoản 4 Điều 141 BLHS 2015, có khung hình phạt từ 05 năm đến 10 năm, Tòa án cấp phúc thẩm xử phạt bị cáo Nam 36 tháng tù, dưới mức thấp nhất của khung hình phạt, cho hưởng án treo nhưng lại không áp dụng Điều 54, Điều 65 BLHS là không đúng. Tòa án cấp phúc thẩm giảm án và cho hưởng án treo đối với Nguyễn Phan Nam là đánh giá chưa đúng tính chất mức độ hành vi phạm tội của bị cáo, không đáp ứng yêu cầu đấu tranh phòng chống tội phạm ở địa phương.

Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Hà Nội thông báo việc giải quyết vụ án trên để các Viện kiểm sát địa phương cùng rút kinh nghiệm nhằm nâng cao chất lượng công tác Thực hành quyền công tố, kiểm sát xét xử hình sự./.

Nơi nhận:

- VC2, VC3; VKSQS Trung ương;
- 28 VKS tỉnh, thành phố khu vực 1;
- Đ/c Viện trưởng (thay báo cáo);
- Lưu: VP, V 1, HSKS. (05)

**KT.VIỆN TRƯỞNG
PHÓ VIỆN TRƯỞNG**



Lê Tư Quỳnh



